

Ontwikkelingen Nederlands (inter) netwerkverkeer

Versie 0.1	Beschrijving	Datum	Auteur
Versie 0.2	Continuïteit gebruik internet verhogen=> Afsprakenstelsel Diginetwerk	7 augustus 2019	Glenn Lutke Schipholt/Peter Kort

Ter discussie en ter informatie

Inhoud

Wat is de link met NORA?	1
Korte inleiding	1
Wat wordt er van NORA gevraagd?	2
Boodschap voor achterban	2
Terugkrijgen van achterban.....	2

Wat is de link met NORA?

Basisprincipe is afnemers hebben eenvoudig toegang tot de dienst (BP03) en afgeleide principe (AP09) dat internet het voorkeurskanaal is voor burgers en bedrijven met de overheid. Afbreukrisico van internet is dat continuïteitsafspraken end- to-end niet mogelijk zijn. Dit laatste is in strijd met basisprincipe betrouwbaar (BP09) en de afgeleide principe is beschikbaarheid (AP 41).

De continuïteitsafspraken zijn gemaakt op basis van de afbreukrisico's die afnemers lopen bij uitval. Afnemers verwachten 24 uur per dag, 7 dagen per week zaken te kunnen afhandelen, de continuïteit en beschikbaarheid van de dienstverlening is belangrijk (AP41).

De uitdaging is de continuïteit van het gebruik van het internet te verbeteren.

Korte inleiding

'De kwetsbaarheid van internet is een maatschappelijk vraagstuk'

Het niet beschikbaar zijn van het internet leidt tot maatschappelijke problemen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- In financiële sector=> het niet kunnen afwikkeling van betalingsverkeer, bijv banken die door DDoS aanvallen overspoeld worden, zodat zij betalingen van burgers en bedrijven niet meer kunnen verwerken, met alle gevolgen van dien.
- Binnen overheidsdomein (publieke sector)=> niet kunnen inloggen op overheidsdienstverlening doordat DigiD en/of eHerkenning overspoeld worden door DDoS aanvallen.

Al geruime tijd zijn Distributed Denial of Service (DDoS) aanvallen tegen diensten van de overheid een fact of life. De huidige strategie van de overheid om met DDoS aanvallen om te gaan, is het laten verwijderen van DDoS verkeer door leveranciers met 'wasstraten'. Met de stijgende lijn in het volume van de DDOS aanvallen is dit praktisch en financieel steeds lastiger vol te houden. Bij extreem grote aanvallen is het zelfs denkbaar dat de internetverbinding van een overheidsvoorziening verstopt raakt. In dat geval is de voorziening onbereikbaar voor burgers en bedrijven.

Daarnaast is het door bundeling van diensten en onderlinge afhankelijkheden van diensten niet meer voldoende dat "ieder voor zich" in voldoende bescherming voorziet, aangezien het uitvallen van één dienst grote invloed kan hebben op verschillende andere diensten.

Wat wordt er van NORA gevraagd?

We willen draagvlak creëren door enkele gedachten m.b.t. het verhogen van de continuïteit van het gebruik van het internet onder de aandacht brengen, door onder andere gebruik van Diginetwerk en zogenaamde 'busbanen' op internet.

Daarnaast zoeken wij manieren waarop we deze ontwikkeling verder kunnen verankeren in de NORA.

Boodschap voor achterban

De continuïteit van het gebruik van het internet te verbeteren voor bedrijven, organisaties en burgers door een vuist te maken richting providers. Door de koppeling met het internet door overheidsvoorzieningen via kwaliteitspeering methode te koppelen aan internet wordt het voor de providers interessant om de continuïteit van het gebruik op een efficiënte wijze in te richten.

Terugkrijgen van achterban

Zich aanmelden te bij Logius/Connectiviteit om deel te nemen in een gebruikersoverleg Kwaliteitspeering en zelf ook gebruik te gaan maken van kwaliteitspeering methode van koppelen aan internet.